

LJUBLJANSKI ŠKOFIJSKI LIST

Letnik LXXVII. Ljubljana, 11. novembra 1940.

Štev. 10.

Izhaja mesečno. — Leto 1940. — Naročnina: 50 Din letno.

76.

Svetovni molitveni dan 24. novembra 1940.

Sv. oče Pij XII. je odredil svetovni molitveni dan z apostolskim pismom, izdanim na praznik Kristusa Kralja dne 27. oktobra 1940, ki se glasi:

»Vsem je dobro znano, da odkar nova strašna vojska pretresa Evropo, nismo nikdar ničesar opustili, kar nam nalaga odgovornost od Boga nam zaupane službe ali svetuje očetovska ljubezen do vseh narodov, namreč, da bi se čimprej obnovil med narodi resnični sporazum na bolj primernih in pravičnih temeljih in da bi po možnosti nudili boljšo tolažbo in človeško pomoč vsem, katerim je ta razdivjana vojna povzročila škodo in bridkost.

Ker pa velikanski boj ne ponehuje, ampak traja vedno strašneje in je naš posredovalni glas miru v vojnem hrupu zaduščen, se s trepetajočim, a vendar zaupnim srcem obračamo »do Očeta usmiljenja in Boga vse tolažbe« (prim. II. Kor 1, 3) ter prosimo za človeški rod boljših časov od Njega, ki edini nagiba voljo ljudi in s svojim božjim ukazom vodi tok dogodkov.

Toda dobro vemo, da bodo naše molitve močnejše, če se jim pridružio in jih pomnože molitve naših sinov. Zato prav tako, kakor smo bili za pretekli mesec maj povabili vse vernike, zlasti otroke, pred oltar Device božje Matere, da bi goreče prosili za nebeško pomoč (prim. Pismo kardinala A. Maglione, A. A. S., 1940, str. 144), odrejamo sedaj, da se naj 24. novembra po vsem svetu dvigajo skupno z nami javne molitve k Bogu. In trdno upamo, da bodo vsi otroci Cerkve radi in z veseljem ustregli našim željam, da se bodo združili v mnogoštevilen zbor molilcev, katerih prošnje se bodo dvigale v nebeške višine ter nam izprosile božjo milost in božje usmiljenje. Pričakujemo tudi — kar je še bolj važno — da bodo to molitev spremljala spokorna dela in da se bodo poboljšali vsi tako, da bo njihovo življenje bolj v skladu s Kristusovim naukom. To očitno zahtevajo sedanje stiske in nevarnosti grozečih nesreč, ki jih morejo prinesiti bodoči dogodki; to zahtevata božja pravičnost in božje usmiljenje, ki si ju moramo pridobiti.

Ker pa nič bolj ne pomiri božjega veličastva kakor evharistična daritev, pri kateri se sam Odrešenik človeškega rodu »daruje na vsakem kraju in se daruje . . . . čista daritev« (Mal 1, 11), želimo, da se isti dan, ko se bodo opravljale te javne molitve, vsi mašniki v pobožni molitvi sv. maše duhovno združijo z Nami, ki bomo darovali božjo daritev na grobu sv. Petra v vatikanski baziliki. Zato z apostolsko oblastjo določamo, da v nedeljo, 24. novembra, vsi, ki so dolžni maševati za

ljudstvo, katero jim je zaupano, mašujejo po Našem namenu. Naj vedo tudi vsi drugi duhovniki, da Nam bo zelo drago, če se bodo to nedeljo pri sveti daritvi pridružili Našemu namenu. Naš namen pa je, da se po toliko evharističnih daritvah, ki se bodo ta dan darovale nebeškemu Očetu vsak trenutek na vsakem kraju zemlje, izprosi večni pokoj vsem vernikom, ki so umrli zaradi vojske, da se izprosijo nebeški darovi tolažbe pregnancem, onim, ki blodijo nepoznani po tujih krajih, ujetnikom in vsem, ki kakor koli trpijo in se žaloste zaradi vojnih grozot, in slednjič, da bi se vpostavlil pravičen red in bi se duhovi v krščanski ljubezni izmirili in bi tako resničen mir vso družino narodov bratsko združil v veselju in blagostanju.«

Za našo škofijo velja:

1. Vsi, ki so dolžni, da aplicirajo pro populo, morajo v nedeljo, dne 24. novembra, maševati po papeževem namenu sine stipendio. Za ta dan odpade dolžnost, dati stipendij za Baragovo semenišče.

2. Vsi duhovniki, ki nimajo dolžnosti za ljudstvo aplicirati, naj ustrezajo vroči želji papeževi in se odpovedo stipendiju, če ga imajo na razpolago, ter mašujejo po papeževem namenu.

3. Vernikom naj se vsebina papeževega pisma v nedeljo prej s prižnice razloži, in sicer pri vseh mašah, in naj se povabijo, da se mirovnih sv. maš v obilnem številu udeleže, svoje molitve v papežev namen darujejo in še druga dela v ta namen opravljajo, zlasti spokorna dela, ki si jih prostovoljno nalože.

4. Katehetje naj otrokom dajo navodila, da bodo na tem svetovnem molitvenem dnevu goreče sodelovali po svojih zmožnostih in razmerah.

5. Bolniki, ki ne morejo v cerkev, se naprošajo, da ta dan vse svoje bolečine darujejo v papežev trojni namen.

6. Najsvetejše se sme ta dan izpostaviti ne samo med mašo, ampak tudi za dalje časa, največ do popoldanske božje službe, pod pogojem seveda, da se organizira neprestana molitev in zadosten obisk.

V Ljubljani, dne 4. novembra 1940.

† Gregorij,
škof.

77.

Zbirke za Baragovo semenišče.

S hvaležnostjo do Boga in do služabnika božjega Friderika Baraga sporočam častiti duhovščini in vernikom, da je polovica semenišča že skoraj gotova in deloma material za dokončno opremo kupljen.

Vsem, ki so s svojimi darovi pripomogli, da se je ta velika zgradba toliko dovršila, naj ljubi Bog najobilneje povrne. Seveda bo treba še visoke vsote, da se bo semenišče popolnoma dogradilo in opremilo tako, kakor bi moralo biti. Zaupam v Boga, da nam bo na priprošnjo Baragovo tudi še naprej pomagal, zlasti da nam bo ohranil mir in svobodo, ker v vojnem metezu ne bi mogli graditi dalje.

Zahvaljujem se še posebej duhovnikom, ki so ustregli moji prošnji (Škof. list 1936, str. 101, točka 3) ter od svojih skromnih dohodkov daro-

vali 5% za novo semenišče. Niso se sicer odzvali vsi, a zelo veliko število je v hvaležnosti za duhovski poklic redno na en ali drugi način (tudi s persolviranjem maš) dajalo svoj prispevek; večinoma so to bili bolj revni duhovniki s prav bornimi dohodki. Na takih darovih leži poseben blagoslov božji. Ko se vsem za te darove zahvaljujem, ukinjam te dajatve s 1. decembrom 1940. Od tega dneva dalje ni treba gospodom več dajati 5% od svoje plače za Baragovo semenišče, tako da je z novembrom zapadla zadnja dajatev. — Seveda pa bo dobrodošel še nadalje vsak dar za novo semenišče, ki bi ga kdo prostovoljno naklonil. Prav posebno še opozarjam na možnost, da more na svoje ime ali na ime kakega umrlega »ustanoviti« semeniško sobico, kdor daruje 20.000 din.

Z dnem 31. decembra 1940 ukinjam okrožnico št. 1286 z dne 5. februarja 1938, s katero sem po pooblastilu S. Cong. Concilii z dne 29. decembra 1937, No. 5253/37, odredil, da se pro populo aplicira sv. maša samo na prvo nedeljo meseca, vse druge nedelje in zapovedane praznike pa se aplicira na namen stipendija, ki se odda za Baragovo semenišče. Od novega leta 1941 dalje naj župniki in župni upravitelji zopet vsako nedeljo in vsak zapovedan praznik mašujejo za farane. — Če ostanejo kateremu za Baragovo semenišče še intencije, poslane mu od ordinariata, in jih do incl. 31. decembra 1940 ni mogel opraviti, naj njihovo število takoj sporoči škofijskemu ordinariatu. V tej zadevi je potrebna skrajna vestnost in točnost. Stipendiji na odpravljene praznike in za binacijske maše gredo še nadalje v korist zavoda sv. Stanislava.

Ker daje reskript S. Congr. Concilii zgoraj omenjeno dovoljenje za pet let, a se bo uporabljalo samo tri leta, se bo moglo še za dve leti izrabljati, če bodo razmere pokazale, da bo to za novo semenišče potrebno.

Bog plačaj vsem gospodom, ki so maševali v korist Baragovega semenišča. S tem se je v treh letih zbrala lepa vsota, ki bo morda do novega leta dosegla tri sto tisoč dinarjev.

Obračun vseh zbirk in vseh dosedanjih stroškov bom v bližnji prihodnosti priobčil gospodom na najprimernejši način.

Zadevo novega semenišča priporočam gospodom duhovnikom in vernikom še naprej v molitev.

V Ljubljani, dne 5. novembra 1940.

† Gregorij,
škof.

78.

Zahvala.

Za vse dobre želje in voščila, ki sem jih dobil ob desetletnici škofovanja, se vsem iskreno zahvaljujem. Bog povrni vse, zlasti še pobožne molitve, katerih sta škof in škofija tako zelo potrebna! V molitev se tudi nadalje priporočam.

Božji blagoslov naj Vas spremlja, da bo Vaše življenje potekalo v zdravju, miru in milosti.

† Gregorij Rožman,
škof.

Vabilo sinode vsem duhovnikom k sodelovanju pri KA.

Sinoda je soglasno in z močnim pritrditvijo vseh udeležencev sklenila naslednje vabilo:

Sinoda prisrčno in z ljubeznijo vabi vse duhovnike brez izjeme k vnetemu in iskrenemu sodelovanju pri škofijski Katoliški akciji. Če je kateri iz kakršnega koli vzroka zagrenjen ali ima drugačne zamisli o KA, ga sinoda prosi, da zaradi kraljestva božjega, katerega naj KA širi in utrjuje v škofiji, pozabi na vse, kar ga greni, zapostavi svoje zamisli ter se z veselo požrtvovalnostjo uvrsti med Kristusove delavce, da bomo duhovniki s svojim škofom edini ter urejena — s tem pa nepremagljiva — bojna vrsta Kristusova.

Temu vabilu sem se z veseljem pridružil in ga z bratskimi čustvi dajem vsem gospodom duhovnikom školije na znanje z vročo prošnjo: Presveto Srce Jezusovo, združi nas s Seboj v tisti sveti edinosti, za katero si zadnji večer zemeljskega življenja trepetajoče prosilo nebeškega Očeta.

V Ljubljani, dne 3. novembra 1940.

† Gregorij,
škof.

Za izseljensko nedeljo.

Tudi letos naj se izseljenska nedelja obhaja kakor prejšnja leta. Verniki naj se posebej opozorijo na trpljenje in nevarnosti, v katerih žive naši izseljenci po krajih, kjer divja vojska. Njihove stiske so velike, zaradi tega potrebujejo še več naše pomoči, zlasti molitve, s katero jih priporočamo božjemu varstvu. Darežljivost vernikov naj se pokaže v obilnejših darovih za Družbo sv. Rafaela, da bo mogla v teh težkih časih redno poslovati in čim več pomagati.

V Ljubljani, dne 6. novembra 1940.

† Gregorij,
škof.

Večna luč.

Župni uradi se obračajo na škof. ordinariat s prošnjo za dovoljenje, da smejo rabiti zaradi pomanjkanja oljčnega olja za večno luč petrolej ali elektriko. Takim prošnjam bi se moglo ugoditi le, če bi ne bilo na razpolago drugega olja. Sedaj se še dobi repično olje. Cerkvam, ki nimajo zadosti sredstev za nabavo repičnega olja, se v smislu kan. 1271 dovoljuje do preklica za večno luč uporaba petroleja. Toda, če je le količkanj mogoče, naj se uporablja rastlinsko olje. Uporabo elektrike bi morala dovoliti sveta stolica.

V Ljubljani, dne 19. oktobra 1940.

† Gregorij,
škof.

82.

Organisti.

Glede na veliko draginjo in pomanjkanje, ki zadeva danes posebno srednje in revnejše sloje, med katere spadajo gotovo tudi organisti, se je obrnilo Društvo organistov v ljubljanski škofiji na škofijski ordinariat s prošnjo, naj bi povabil cerkvena predstojništva, da bi, kjer koli je to mogoče, prispevala za te izredne čase kako izredno podporo v denarju ali v naravi svojim organistom, posebno tistim, ki imajo morda večjo družino.

Škof. ordinariat to prošnjo toplo priporoča v uvaževanje.

V Ljubljani, dne 7. novembra 1940.

Ign. Nadrah,
gen. vikar.

Št. 5087.

83.

Kolkovanje listin.

Kr. banska uprava drav. banovine v Ljubljani je z dopisom z dne 24. oktobra 1940, št. VI. 30906/24, opozorila škof. ordinariat, da so v smislu § 68, točka 4, Uredbe o vojnih invalidih in ostalih vojnih žrtvah vse prijave, zapiski, zaslišanja, prošnje, izpiski iz matic in ostala dokazila, ki jih potrebujejo vojne žrtve za priznanje invalidnine in drugih ugodnosti, po določbah navedene Uredbe in ki si jih morajo same preskrbeti ter priložiti prošnjam, oproščena vseh taks in se izdajajo brezplačno. Na listinah, ki se izdajajo po tej Uredbi, sklicevaje se na navedeni paragraf, je navesti, da se izdajajo brez plačila takse.

O tem se obveščajo vsi matični uradi, ki se obenem opozarjajo, da je smatrati vse posle po navedeni Uredbi v smislu točke 2 § 86 navedene Uredbe za nujne in jih je odpravljati brez zamude.

Ponovno pa se matični uradi opozarjajo, naj se točno držijo Pravilnika o cerkvenih taksah (kolkih), kadar gre za izdajanje kolkovanih ali nekolkovanih listin. Tako se n. pr. ne izdajajo listine za dosego državljanstva brez kolkovine, tudi če prosilec predloži potrdilo, da so mu spregledane pristojbine za prošnje, ker gre v tem primeru za državno takso in ne za kolkovino. Pri izdajanju rodbinskih pol za vojaške novince se loči med polo za rekrutni spisek in med prošnjo za skrajšani vojaški rok. V zadnjem primeru se rodbinska pola vedno kolkuje (T. št. 32 b), tudi če jo zahteva oblast ex offo. Prav tako ne smejo matični uradi izdati nobene listine kolka proste, če zaznajo, da jih bo urad, ki jih je naročil, uporabil v druge (n. pr. zasebne) svrhe. V dvomnih primerih naj se matični uradi vselej obrnejo za pojasnilo na škof. ordinariat.

V Ljubljani, dne 8. novembra 1940.

Ign. Nadrah,
gen. vikar.

84.

Sprememba župnijskih mej.

Z odlokom škof. ordinariata z dne 28. septembra 1940, št. 4499, sta se z veljavnostjo od 1. novembra 1940 v zmislu kan. 1472, § 2, izločili vasi

Brod in Malo Mraševo iz župnije Leskovec pri Krškem in priključili župniji Sv. Križ ob Krki. Spremembi je pritrčila kr. banska uprava drav. banovine v Ljubljani z odlokom z dne 18. septembra 1940, št. II. 15614/3.

85.

Zvonjenje k dnevju.

V čl. 409, točka 2, Zakonika ljubljanske škofije ni prepovedano pritrkavanje. Misel določbe je, naj se jutranje zvonjenje k dnevju pred velikimi prazniki po svoji slovesnosti razlikuje od tega zvonjenja ob navadnih nedeljah. Kakšno zvonjenje je bolj ali manj slovesno, se razsoja po krajevnih običajih.

86.

Razne objave.

Zakonik ljubljanske škofije, izdan na škof. sinodi leta 1940, je bil razposlan vsem župnijskim in duhovnijskim uradom. Naročitev je obvezna predvsem za vse, za katere je obvezen škofijski list, to je za župnijske urade in za kaplanije. Stroški (50 din) za to se krijejo iz razpoložljivega cerkvenega imetja. Duhovnikom pri podružnicah se dovoljuje nabava knjige iz cerkvenega imetja podružnic. Izvodi, ki se plačajo iz cerkvenih sredstev, ostanejo cerkvena last in naj se opremijo s pečatom župnijskega ali duhovnijskega urada. Priporoča se nabava tudi za zasebno uporabo.

Poročilo o bogoslovcih. Župni uradi se opozarjajo na čl. 350 in 351 Zakonika ljublj. škofije. Rok je zapadel s koncem oktobra, zato naj prizadeti brez zamude store svojo dolžnost.

Bratovščina sv. Družine. Dve tretjini župnij, ki imajo vpeljano bratovščino sv. Družine, za tekoče leto še ni poslalo zapovedanega poročila. Ti župnijski uradi naj brez zamude poročajo. (Glej Škof. list 1939, 103.)

Blagajne, železne in jeklene, dalje blagajne za vzidanje in metalne jeklene omare za varno shranjevanje cerkvenih posod izdeluje »Jugokasa«, glav. zastopnik H. Vydra, Ljubljana, Gledališka 12.

Toplotne izolatorje za tla spovednic izdeluje in razpošilja za ceno 65 din »Jugofile«, tovarna filca, Mengeš.

Raziskavanja. Iščejo se poročni podatki za Ivana Pufič in Apolonijo Potrata ter rojstni podatki za Apolonijo Potrata in Ano Truschnitz.

87.

Slovstvo.

Dr. Franc Ušeničnik: Pastoralno bogoslovje. Tretja, popravljena izdaja. V Ljubljani 1940. Založila Jugoslovanska knjigarna. Cena 180 din. — V kratki dobi osmih let je potekla druga izdaja in je bila potrebna nova. Osnovna načela, na katerih je zgrajena knjiga v novi izdaji, so ista kot

v prejšnji. Tudi razvrstitev je ostala ista. Nadrobno razpravlja pisatelj v knjigi tudi o mešanih zakonih ter neveljavno sklenjenih zakonih, o apostazijah in konverzijah. Izpopolnjeno je poglavje o pogostnem obhajilu, ono o KA je na novo predelano. Izpopolnjena so poglavja o zakramentih in odpustkih. Že to, da je knjiga dosegla v kratki dobi tretjo izdajo, jo priporoča. — Škof. ordinariat dovoljuje, da si župni uradi nabavijo knjigo na račun tekočih cerkvenih stroškov. Pri rešitvah vlog se bo škof. ordinariat skliceval poslej na 3. izdajo te knjige.

Dr. Andrej Snój: *Uvod v sveto pismo nove zaveze*. V Ljubljani 1940. Založila Jugoslovanska knjigarna. Cena 55 din, oz. 72 din. — Knjiga je spisana kot učbenik in je namenjena slušateljem bibličnih ved nove zaveze, duhovnikom v dušnem pastirstvu in katehetom, ki vodijo biblične krožke ali drugače uvajajo mladino v poznavanje svetega pisma. Namenjena pa je tudi izobražencem. Pisana je kratko in poljudno. Toplo priporočamo.

Anton Čadež: *Življenje govori*. V Ljubljani 1940. Založila Jugoslovanska knjigarna. Cena 95 din, oz. 115 din. — V knjigi so zbrani zgledi iz zgodovine in vsakdanjosti, razvrščeni po vsebini katekizma. Delo bo dobro služilo vzgojitelju, katehetu in pridigarju. Toplo priporočamo.

P. Kolomban Oberstar: *S. Augustini doctrina de vitio capitali superbiae*. Naroča se v Stični. Cena 15 din.

Commentarium theoretico-practicum Codicis Juris Canonici. Vol. I. *Normae generales et de Personis*. Auctore P. Antonio Crnica, O. F. M., S. Theologiae et Juris utriusque doctore, Juris canonici professore Instituti theologici O. F. M. Makarskae rectore. Šibenik 1940. Strani 513. — Temeljita razlaga kodeksa iz peresa priznanega kanonista se prav toplo priporoča.

Indijska knjižnica zv. št. 19 in 20: *Bošontí*. Spisal Anton Gabrič, D. J., prevedel Tine Logar. — Priporočamo.

Knjižice salezijanske družbe: št. 165: *Kraljica miru, ohrani nam mir!*; št. 166: *Zetev je velika*; št. 167: *Ne boj se smrti!* — Priporočamo.

Priporočamo gospodom duhovnikom, da bi uspešno pomagali pri razširjanju »Knjižic«. Ta štirinajstdnevni verski časopis s sedemletnim izvršenim delom zasluži vso našo pomoč, saj je tako praktično sredstvo v dušnem pastirstvu, kot premnogi iz izkušnje priznavate. »Knjižice«, ki so po ceni, lični obliki in tako različni vsebini edinstvene med našimi verskimi časopisi, zlasti letos podpirajo delo KA. Med zadnjimi je izšla lepa knjižica o posvečevanju Gospodovega dne. Sedaj se pripravljata dve knjižici o svetosti in zlorabi zakona. — Prav je, da ste na mnogih pastoralnih konferencah govorili o »Knjižicah«! Storite vse, da pridejo v vsako župnijo v čim večjem številu.

Konkurzni razpis.

Z okrožnico škof. ordinariata z dne 25. oktobra 1940, št. 5083, so bile z razpisnim rokom do 10. decembra 1940 razpisane župnije: Spitalič v kamniški dekaniji, stoječa pod patronstvom nadžupnega beneficija v Kamniku, Dole v litijski dekaniji, stoječa pod patronstvom kolegiatnega kapitlja v Novem mestu, in Toplice v novomeški dekaniji.

Škofijska kronika.

Prezentiran je bil na župnijo Sv. Trojica v Tržišču Janez Jenko, žup. upravitelj v Planini pri Črnomlju.

Imenovani so bili: Franc Kek, kanonik kolegiatnega kapitlja v Novem mestu, za profesorja verouka na drž. realni gimnaziji v Novem mestu; Karel Matkovič, kaplan v Trnovem v Ljubljani, za profesorja verouka na drž. klasični gimnaziji v Ljubljani; Franc Fric, kaplan na Suhorju, za suplenta klasičnih jezikov na škof. klasični gimnaziji v Št. Vidu nad Ljubljano; Anton Rovtar, župnik v Motniku, za soupravitelja župnije Špitalič.

Promoviran je bil dne 8. oktobra 1940 na teološki fakulteti v Ljubljani za doktorja bogoslovja Ludovik Čepon, rektor uršulinske cerkve v Škofji Loki.

Konkurzni izpit so dovršili: Viktor Perko, kaplan v Šmarjeti pri Novem mestu; Jožef Pokorn, kaplan v Leskovcu pri Krškem; Filip Zakeelj, prefekt v zavodu sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano.

Upokojena sta bila: mons. dr. Ciril Ažman, profesor verouka na drž. realni gimnaziji v Novem mestu, in Vaclav Filler, župnik v Dolih pri Litiji.

Ordinacije. Subdiakonat sta dne 10. novembra 1940 prejela: Fr. Anton Greč in fr. Fidelis Kraner, oba OM Cap.; diakonat pa isti dan fr. Bernard Czogalla in fr. Lanuin Fischer, oba O. Cart.

Škofijski ordinariat v Ljubljani,

dne 11. novembra 1940.

† Gregorij,

škof.

Jože Jagodic,

škof. kancler.

Vsebina: 76. Svetovni molitveni dan. — 77. Zbirke za Baragovo semenišče. — 78. Zahvala. — 79. Vabilo duhovnikom za sodelovanje pri KA. — 80. Za izseljensko nedeljo. — 81. Večna luč. — 82. Organisti. — 83. Kolkovanje listin. — 84. Sprememba župnijskih mej. — 85. Zvonjenje k dnevu. — 86. Razne objave. — 87. Slovstvo. — 88. Konkurzni razpis. — 89. Škofijska kronika.

Izdajatelj: Škofijski ordinariat (Ignacij Nadrah). — Odgovorni urednik: Jože Jagodic.
Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani (Jože Kramarič).